

foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling mv. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller under tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg, jf. § 68, 2. pkt. Efter § 68, 3. pkt., kan anbringelse i forvaring ske under de betingelser, der er nævnt i straffelovens § 70.

Om der over for en person, der er frifundet for straf efter § 16, overhovedet skal træffes bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, afhænger som nævnt af, om der i forhold til den pågældende kan peges på andre foranstaltninger, der må anses for formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser, jf. § 68, 1. pkt. Kan en eller flere foranstaltninger komme på tale, beror også afgørelsen af, hvilken foranstaltning der skal anvendes, på, om foranstaltningen i det enkelte tilfælde må anses for formålstjenlig for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

3.1.3. Straffelovens § 69 omhandler reaktionen ved andre psykiske afvigelser end dem, der er omfattet af straffelovens § 16. F.eks. reaktionen, når lovovertræderen er sinke.

Efter § 69 kan retten, hvis det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, 2. pkt., i tilfælde, hvor gerningsmanden ved foretagelsen af den strafbare handling befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed. Medfører en afgørelse efter § 69, stk. 1, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver afgørelsen mulighed herfor, skal der ved dommen fastsættes en længstetid for opholdet, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år. Varigheden bestemmes af behandlingsmæssige hensyn og proportionalitetshensyn. Er gerningsmanden farlig, indgår tillige fareafværgelsehensyn.

Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse fastsætte en ny længstetid, jf. § 69, stk. 2, 2. pkt. Muligheden for under særlige omstændigheder at fastsætte en ny længstetid sigter til tilfælde, hvor den dømtes tilstand er blevet forværret på en sådan måde, at den pågældende frembyder fare for andre, eller hvor der i øvrigt ved længstetidens udløb er åbenbart behov for at fortsætte en behandling eller pleje.

Som det fremgår, adskiller § 68 sig fra § 69 ved, at foranstaltninger efter § 68 generelt idømmes på ubestemt tid.

Visse foranstaltninger efter § 69 idømmes også på ubestemt tid. Det drejer sig om de mindre indgribende foranstaltninger. Medfører foranstaltningen umiddelbart institutionsanbringelse, eller giver foranstaltningen mulighed for at anbringe den dømte i institution, skal der imidlertid for personer omfattet af § 69 fastsættes en længstetid for opholdet.

3.1.4. Efter straffelovens § 71, stk. 1, kan retten beskikke en bistandsværge for den tiltalte, såfremt der bliver tale om at dømme den pågældende til anbringelse i institution efter reglerne i §§ 68-69. Bistandsværgen skal så vidt muligt være en af tiltaltes nærmeste pårørende. Bistandsværgens opgave er sammen med den beskikkede forsvarer at bistå tiltalte under sagen.

Er tiltalte dømt til anbringelse, eller giver afgørelsen mulighed for sådan anbringelse, skal der beskikkes den pågældende en bistandsværge. Bistandsværgen skal i sådanne tilfælde holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Beskikkelsen ophører, når foranstaltningen endeligt ophæves, jf. straffelovens § 71, stk. 2.

Nærmere regler om antagelse og betaling af bistandsværger samt om disses opgaver og nærmere beføjelser er i medfør af straffelovens § 71, stk. 3, fastsat i bekendtgørelse nr. 77 af 5. februar 1999 om bistandsværger.

Er der undtagelsesvis ikke bestykket en bistandsværge for en person, der er indlagt på psykiatrisk afdeling i medfør af straffelovens § 68 eller § 69, skal der beskikkes en patientrådgiver for den pågældende efter psykiatriloven, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 892 af 14. december 1998.

Der henvises til betænkningen s. 17-19 og 27.

3.2. Ændring og ophævelse af idømte foranstaltninger

Efter straffelovens § 72, stk. 1, træffes bestemmelse om ændring eller om endelig ophævelse af en foranstaltning efter §§ 68-69 ved kendelse efter begæring fra anklagemyndigheden, anstaltsledelsen, bistandsværgen eller den dømte.

Begæring fra anstaltsledelsen, bistandsværgen eller den dømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. Tages en begæring fra bistandsværgen eller den dømte ikke til følge, kan ny begæring ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.

Også spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af en idømt foranstaltning afgøres efter straffe-